



DET KONGELIGE  
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Arbeids- og velferdsdirektoratet  
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Deres ref

Vår ref

Dato

21/212-2

21. september 2021

## Svar på spørsmål om fastsettelse av utbetalingshyppighet er et enkeltvedtak

Vi viser til henvendelsen deres av 18. januar 2021, og beklager at vi ikke har besvart denne tidligere. I henvendelsen ber dere om en avklaring av om fastsettelse av utbetalingshyppighet er å anse som et enkeltvedtak.

### Om enkeltvedtak og beskrivelsen av dagens praksis

Hvilke beslutninger som er å anse som enkeltvedtak reguleres av forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Av bestemmelsen følger det at enkeltvedtak er "vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer". Som direktoratet peker på, har enkeltvedtaksbegrepet voldt atskillig tolkningstvil, og begrepet er utfordrende å praktisere på en enhetlig måte i forvaltningen.

Det er imidlertid klart at et vedtak om tildeling av økonomisk stønad er et enkeltvedtak. Vedtaket inneholder blant annet opplysninger om hvor mye stønad den enkelte er tildelt, hvilken periode stønaden gjelder for, og om det eventuelt er stilt vilkår ved tildelingen av stønad. I tillegg inneholder vedtaket opplysninger om hvor hyppig stønaden vil bli utbetalt.

Som beskrevet i henvendelsen deres, har det utviklet seg en praksis hvor utbetalingshyppighet kan påklages dersom hyppigheten er satt som konsekvens av et vilkårsbrudd, men ikke dersom denne er satt i opprinnelig vedtak om økonomisk stønad. Dette innebærer at det legges til grunn at denne delen av vedtak om tildeling av økonomisk stønad ikke er å anse som et enkeltvedtak.

Postadresse  
Postboks 8019 Dep  
0030 Oslo  
postmottak@asd.dep.no

Kontoradresse  
Akersgata 64  
www.asd.dep.no

Telefon\*  
22 24 90 90  
Org.nr.  
983 887 457

Avdeling  
Velferdspolitisk  
avdeling

Saksbehandler  
Kine Lillefjære  
Sætre  
22 24 85 72

## Uttalelser i lovforarbeider

De eldre lovforarbeidene til sosialtjenesteloven uttaler seg ikke direkte om utbetalingshyppighet er å anse som et enkeltvedtak. Av NOU 1990:16 *Økonomisk sosialhjelp* følger det at "(d)en administrative praksis på disse områdene må velges først og fremst ut fra hensynet til klientens beste og målet om rehabilitering, men også ut fra hensynet til det enkelte sosialkontors behov for å drive rasjonelt. På grunn av varierende behov vil det etter arbeidsgruppas syn ikke være hensiktsmessig å fastsette regler verken om vedtakslengde eller utbetalingsmåte". Flertallet av medlemmene i arbeidsgruppa som stod bak NOU'en, uttalte videre at de "ut fra varierende behov ikke (fant det) hensiktsmessig å fastsette regler om utbetalingshyppighet". I Ot.prp.nr.29 (1990-1991) fulgte Sosialdepartementet i punkt 5.10 opp forslaget fra utvalgets flertall, slik at det ikke ble lagt fram forslag om en egen bestemmelse om utbetalingshyppighet.

I disse eldre forarbeidene omtales fastsettelse av utbetalingshyppighet dels som en beslutning som ble tatt på grunnlag av administrative hensyn knyttet til driften av det enkelte sosialkontor, men at det viktigste hensynet som skulle tas ved fastsettelsen av utbetalingshyppighet er hva som ville være til klientens beste.

Forslaget om vilkår om aktivitet for stønad til livsopphold ble lagt fram i Prop.39 L (2014-2015). Under omtalen av departementets forslag om konsekvenser av at vilkår brytes, går det fram at endret utbetalingshyppighet vil kunne være en hensiktsmessig konsekvens av vilkårsbrudd i enkelte tilfeller. Videre uttales det at "(k)onsekvenser ved brudd på vilkår alltid (vil) måtte fastsettes i et enkeltvedtak som vil kunne påklages". Som det beskrives i henvendelsen deres, er det på grunnlag av denne omtalen i forarbeidene, lagt til grunn i praksis at endret utbetalingshyppighet som følge av brudd på vilkår, anses som et enkeltvedtak som kan påklages.

## Vår vurdering

Slik vi ser det, kan det ikke trekkes noen slutning ut ifra de eldre forarbeidene om at det forhold at loven ikke inneholder noen bestemmelse om utbetalingshyppighet, vil innebære at slik fastsettelse ikke er et enkeltvedtak. Til sammenligning er stønadsnivå ikke lovfestet, uten at det medfører at det er grunn til å reise tvil ved om fastsettelse av stønadsnivå til den enkelte tjenestemottaker er et enkeltvedtak.

Når det fattes vedtak om tildeling av økonomisk stønad for en lengre periode, vil det ofte være naturlig å falle ned på månedlig utbetaling av stønaden. Til tross for at man i mange enkeltsaker ikke anser det som hensiktsmessig med hyppigere utbetalinger, innebærer ikke det et fravær av en individuell vurdering av hyppigheten. Det forhold at det ikke er behov for hyppigere utbetalinger, vil også basere seg på en vurdering av det ikke er opplysninger i tjenestemottakers sak som tilsier et behov for å utbetale stønad med kortere intervaller.

Ettersom fastsettelse av utbetalingshyppighet i mer eller mindre grad gjøres på grunnlag av en konkret vurdering i den enkelte sak, fremstår det som uheldig og noe kunstig at denne

delen av vedtaket vurderes som et element av enkeltvedtak om tildeling av stønad som tjenestemottaker ikke kan påklage.

Videre fremstår det heller ikke som rimelig at fastsettelse av utbetalingshyppighet ikke anses som et enkeltvedtak i opprinnelige vedtak, når tilsvarende vurdering anses som et enkeltvedtak når den foretas som følge av et vilkårsbrudd. Dette gir tjenestemottakere som har brutt vilkår ved tildeling av stønad, en videre klageadgang og slik også bedre rettssikkerhet enn andre tjenestemottakere.

I likhet med direktoratet, anser vi det slik at rettskildene ikke gir noen helt klar anvisning på om fastsettelse av utbetalingshyppighet er å anse som et enkeltvedtak. Ut ifra en helhetsvurdering, hvor tjenestemottakernes rettssikkerhet veies særlig tungt, mener vi at det bør legges til grunn at fastsettelse av utbetalingshyppighet utgjør et enkeltvedtak, også når utbetalingshyppighet settes i opprinnelig vedtak om økonomisk stønad. Eventuelle økte administrative kostnader knyttet til en endring av praksis hvor fastsettelse av utbetalingshyppighet anses som et enkeltvedtak, vil i hovedsak være knyttet til økt omfang av klagesaker. Vi antar at denne økningen vil være forholdsvis begrenset.

Med hilsen

Vibeke Trålim (e.f.)  
avdelingsdirektør

Kine Lillefjære Sætre  
seniorrådgiver

*Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer*



Fylkesmannen i Vestland  
Tor G. Turøy  
Njøsavegen 2  
6863 LEIKANGER

Deres ref.: 2019/18767

Vår ref.: 19/238

Vår dato: 27.09.2021

Saksbehandler: Mari Pleyrn // Kontor for  
hjelpemidler og levekår

## Fylkesmannens kompetanse i sosialklagesaker

Vi viser til henvendelse fra Statsforvalteren i Vestland datert 02.10.19.

Statsforvalteren spør om utbetalingshyppigheten på økonomisk stønad er å regne som et enkeltvedtak som kan påklages. Vi beklager at det har tatt tid å svare. Dette skyldes at Arbeids- og velferdsdirektoratet har hatt en innledende dialog med Helsetilsynet om saken, før det ble besluttet å sende problemstillingen til Arbeids- og sosialdepartementet for en avklaring.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har mottatt svar fra Arbeids- og sosialdepartementet. Av uttalelsen fremgår det at utbetalingshyppighet er en del av et enkeltvedtak, som kan påklages. Dette gjelder både når utbetalingshyppighet besluttes i opprinnelig vedtak om økonomisk stønad, og når utbetalingshyppighet blir endret som konsekvens av brudd på vilkår.

Vi viser for øvrig til vedlagt brev fra Arbeids- og sosialdepartementet.

Med hilsen

Tormod Moland  
kontorsjef  
Kontor for hjelpemidler og levekår

Mari Pleyrn  
seniorrådgiver  
Kontor for hjelpemidler og levekår

*Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur*

**NAV // ARBEIDS- OG VELFERDS DIREKTORATET // KONTOR FOR HJELPEMIDLER OG LEVEKÅR**

Postadresse: Postboks 354 // 8601 MO I RANA

E-post: arbeids.og.velferdsdirektoratet@nav.no

[www.nav.no](http://www.nav.no) //

**Kopi til**

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal  
Statsforvaltaren i Vestland  
Statsforvalteren i Agder  
Statsforvalteren i Innlandet  
Statsforvalteren i Nordland  
Statsforvalteren i Oslo og Viken  
Statsforvalteren i Rogaland  
Statsforvalteren i Troms og Finnmark  
Statsforvalteren i Trøndelag  
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

**Mottakerliste**

Fylkesmannen i Vestland

**Vedlegg**

Svar på spørsmål om fastsettelse av utbetalingshyppighet er et enkeltvedtak



Arbeids- og velferdsdirektoratet  
Postboks 5 St. Olavs plass  
0130 Oslo

Saksbehandlar, innvalstelefon  
Tor G. Turøy, 55 57 22 22

## Kan ein klage til Fylkesmannen på utbetalingshyppigheita for sosialstønad?

I sosialtenestelova paragraf 48 står det i første setning følgjande om fylkesmannens kompetanse i sosialklagesaker: «Fylkesmannen kan prøve alle sider av vedtaket.» Med utgangspunkt i denne formuleringa har vi behandla klagesaker der brukarar klagar på kor hyppig Nav betaler ut sosialstønad. I praksis gjeld dette klagar på at Nav deler opp sosialstønaden i fleire utbetalingar per månad. Nav grunnjev vanlegvis slike avgjerder med at klagar ikkje har klart å disponere månadlege utbetalingar slik at pengane varer fram til neste utbetaling. Slike klagar gjeld altså ikkje kor mykje pengar klagar skal få frå Nav. Det vi vurderer i slike klagesaker er såleis ikkje utmålinga av stønad, men om grunnjevninga for vedtaket om utbetalingshyppigheit er individuelt og konkret grunnlagt og om utbetalingsmåten tilfredsstillar forsvarlegkravet etter paragraf 4 i sosialtenestelova.

Vi har no fått førespurnad frå eit Nav-kontor om det kan vere feil at stønadmottakarar får klage på den delen av vedtaket som regulerer utbetalingshyppigheit, og om det difor er feil om Fylkesmannen behandlar slike klagar. Det vert vist til kva som står i rundskriv 35 punkt 4.22.1.1: «Avgjørelsen om utbetalingsmåte og om stønaden skal utbetales til andre etter samtykke skal fremgå av vedtaket om økonomisk stønad, men er i seg selv ikke et enkeltvedtak og kan derfor ikke påklages til fylkesmannen.»

Det står ikkje noko konkret om utbetalingshyppigheit i rundskriv 35, men i punkt 4.20.2.8 er kortare utbetalingshyppigheit nemnd som døme på konsekvens av vilkårsbrot: «Andre konsekvenser ved brudd på vilkår kan være kortere utbetalingsperioder, utbetaling av stønad til andre eller å gi stønad i form av varer og tjenester.» I det gamle rundskriv I-34/2001 var forholdet kommentert slik i punkt 5.4.1, siste avsnitt: «I enkelte tilfeller kan sosialtjenesten sikre søker et forsvarlig livsopphold ved å utbetale innvilget stønad til livsopphold for kortere perioder av gangen.»

Ettersom problemstillinga er komen opp ønskjer vi at Arbeids- og velferdsdirektoratet gjer nærare greie for kva som er meint med «utbetalingsmåte» i rundskriv 35, og avklarar om Navs beslutning om utbetalingshyppigheit er eit enkeltvedtak og kan behandlast som klagesak av fylkesmannen.

Med helsing

Øystein B. Jacobsen  
seksjonssjef

Tor G. Turøy  
seniorrådgjevar

*Dokumentet er elektronisk godkjent*